

Gi rask respons på artikler gjennom artikkelens kommentarfelt på *tidsskriftet.no*. Respons som er postet innen én måned etter at artikkelen er publisert, vurderes for publisering som Brev til redaktøren i papirutgaven. Redaksjonen forbeholder seg retten til å foreta redaksjonelle endringer. Forfattere av vitenskapelige artikler har tilsvarsrett, jf. Vancouver-gruppens regler.

Refleksiv og subjekt

Det er moro at Erlend Hem (1), Kjell Gisholt (2) og andre lesere av Tidsskriftet interesserer seg for syntaktiske petitesseer, og det tema Gisholt lufter, er sannelig ikke barnemat – om vi forsøker å dykke ned i materien. «Eva fant legen liggende i sin seng» er strukturelt tvetydig, det innser alle. Enten er det Eva, eller også er det legen som ligger i sengen. Tvetydigheten oppløses hvis vi bytter ut det refleksive pronomeren og setter «hennes». Da vil Eva få seg en overraskelse: «Eva fant legen liggende i hennes seng.» Legen hadde altså krabbet opp i sengen hennes.

Så spør Gisholt: Sett at legen var en kvinne! (2). Erlend Hem er enig i at det da blir tvetydig (3). Men det gjør intet fra eller til, for «Eva fant (den kvinnelige) legen liggende i hennes seng» betyr at det er tale om Evas seng.

Mens ytringen «Eva fant (den kvinnelige) legen liggende i sin seng» fremdeles blir tvetydig. Grammatikere har lenge gnidd sin panne mot dette problemet, og normativt anbefaler jeg den regel som sier at refleksivet bør referere til det nærmeste subjekt. Det nærmeste subjekt er i vårt tilfelle «(den kvinnelige) legen», og et refleksivt pronomeren bør referere til dette nærmeste subjekt. Vi lar altså «Eva fant (den kvinnelige) legen liggende i sin seng» innebære at legen ligger i sin egen seng.

Finn-Erik Vinje
f.e.vinje@iln.uio.no

Finn-Erik Vinje (f. 1936) er professor emeritus.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Hem E. Språkrøret. Tidsskr Nor Legeforen 2013; 133: 1740.
2. Gisholt K. Vanskelige refleksive pronomener. Tidsskr Nor Legeforen 2013; 133: 2121.
3. Hem E. E. Hem svarer. Tidsskr Nor Legeforen 2013; 133: 2122.

Dette er en redigert versjon av debatten, publisert på nett 31.10.2013.
<http://tidsskriftet.no/article/3080893/>

Pensjonister i arbeid

I Tidsskriftet nr. 20/2013 peker Leif Wille på en kjent effekt av vedtatte og effektuerte endringer i alderspensjonen. Wille opplevde å få lavere tjenstepensjon etter å ha arbeidet i et fem måneders engasjement som pensjonist.

Kommunal Landspensjonskasse (KLP) administrerer pensjonsordningen for sykehusleger med flere. Partene i arbeidslivet og Stortinget setter premissene for den enkelte pensjonists pensjon.

KLP bekrefter at Willes resultat er i samsvar med gjeldende regelverk. Vi er ikke i tvil om at de beløp Wille opplyser som tapt pensjon for ham, stemmer. Artikkelen gir imidlertid inntrykk av at KLP har ansvaret for dette resultatet. Slik er det ikke. Partene i arbeidslivet har gjort tilpasninger i vedtektene for pensjonsordningen for sykehusleger og andre tjenstepensjonsordninger til de endringer som er gjort i lov om folketrygd og lov om Statens pensjonskasse.

Resultatet er en direkte følge av såkalt levealdersjustering av alderspensjon som gjelder fra 1.1.2011. Dette er et av de vesentligste nye elementene i tjenstepensjonsordningen for kullene som fyller 67 år etter 1.1.2011. Levealdersjustering er innført i folketrygden for alderspensjon for 1943-kullet og yngre. For offentlig tjenstepensjon er det også innført for de samme kullene, men med virkning for 67-åringene og eldre.

Nettopp fødselsåret og alderen til pensjonisten er avgjørende for resultatet som beskrives i artikkelen, hvis man er født i 1944 og skal ha levealdersjustering av pensjonen som 69-åring ved uttak av alderspensjon i 2013. Noe forenklet sagt er det slik etter fylte 68 år at jo eldre man er ved uttak av pensjon, desto lavere blir utbetalt pensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning.

Informasjon om konsekvenser av de valgene man tar, kan alltid bli bedre, og KLP arbeider kontinuerlig for å gi bedre service også på dette punktet. Da pensjonsreformen ble innført, åpnet den opp for nye valgmuligheter og nye konsekvenser for våre pensjonister. Særlig gjelder dette for situasjoner som ble beskrevet i artikkelen til Wille.

Wille har derfor rett i det meste han sier i artikkelen om konsekvensen av de nye pensjonsreglene. Det er imidlertid tre punkter vi ønsker å korrigere: Det er ikke nok å tilhøre 1943-kullet for å unngå lavere pensjon. Man må også ha tatt ut sin alderspensjon fra folketrygden med virkning fra senest 1. januar 2011 for å gå klar av effekten av de nye reglene. Det andre punktet er at KLP informerer om effekten av reglene for levealdersjustering. Se eksempelvis *KLP.no* og papirbrosjyren vår, *Alderspensjon og AFP*. Her ser man eksempel på at man kan tape pensjon på å stå i stilling i høy alder eller gjeninntre i arbeid som gir rett og plikt til medlemskap i tjenstepensjonsordning i høy alder. Det tredje og siste punktet er at effekten øker jo eldre man er ved uttak av alderspensjon, også etter fylte 70 år.

Pensjon er et stort og viktig tema som det er grunn til å diskutere nærmere. Nye regler har ikke gjort det enklere å beholde oversikten over slike konsekvenser som Wille peker på i sin artikkel. Det er videre viktig at effektene av nye regler kommer frem i lyset, og KLP ønsker åpenhet rundt dette.

Lars Boge
lars.boge@klp.no

Lars Boge (f. 1968) er juridisk konsulent i Kommunal Landspensjonskasse. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Wille LE. Arbeid etter fylte 67 år og pensjon. Tidsskr Nor Legeforen 2013; 133: 2131.

Dette er en redigert versjon av debatten, publisert på nett 15.11.2013.
<http://tidsskriftet.no/article/3081186/>

L.E. Wille svarer:

Lars Boge peker på at det er partene i arbeidslivet og Stortinget som setter premissene for den enkeltes pensjon. De samme instanser ønsker at seniorene skal arbeide lengst mulig og ikke ta ut «tidligpensjon». Det er derfor merkelig at man kan leve med en slik ordning hvor arbeid utover forventet tid straffes med reduksjon og avkorting av pensjonen. Etter min mening vil selskaper som KLP

>>>